

Bruselj, 6. februar 2026
(OR. en)

6010/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0555 (COD)

COMPET 149	ECOFIN 153
IND 93	COH 19
MI 99	INDEF 50
CADREFIN 46	CULT 15
FIN 206	CYBER 46
RECH 46	JAI 156
ESPACE 22	DIGIT 31
CONSOM 37	DATAPROTECT 33
DUAL USE 7	FREMP 36
EDUC 30	RELEX 150
TELECOM 51	COPS 78
ENER 48	UD 22
ENV 92	AUDIO 16
CLIMA 46	PROCIV 17
AGRI 90	IPCR 10
TRANS 51	MAP 49
SAN 64	FISC 64
PHARM 10	CODEC 164
BIOTECH 6	IA 23
POLMIL 64	CSC 91
POLGEN 23	

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava seje Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 26. februarja 2026*

Uredba o vzpostavitvi Evropskega sklada za konkurenčnost: strateško orodje za odpornost MSP in evropskih vrednostnih verig
– *orientacijska razprava*

V prilogi vam pošiljamo informativni dopis predsedstva na temo „Uredba o ustanovitvi Evropskega sklada za konkurenčnost: strateško orodje za odpornost MSP in evropskih vrednostnih verig“ kot podlago za orientacijski razpravo, ki bo potekala v sklopu seje Sveta za konkurenčnost 26. februarja 2026.

Evropski sklad za konkurenčnost: strateško orodje za odpornost MSP in evropskih vrednostnih verig

Evropske vrednostne verige v kritičnih sektorjih, kot so čista tehnologija, biotehnologija in napredni materiali, so še vedno razdrobljene in podvržene odvisnostim, kar omejuje zmožnost EU, da bi povečala svojo odpornost in konkurirala na svetovni ravni. EU je glede specifičnih komponent vedno bolj odvisna od dobaviteljev iz tretjih držav, zlasti glede surovin in vmesnih vložkov, potrebnih za dvojni prehod.¹ Najbolj zaskrbljujoče pa je, da se evropske inovacije znajdejo v t. i. „dolini smrti“ – čeprav je EU zelo uspešna pri vzpostavljanju zagonskih podjetij, se ta, ko skušajo s prototipa preiti na proizvodnjo in zrasti, znajdejo pred finančnim prepadom. Evropski zasebni tvegani kapital še vedno ne zapolnjuje te vrzeli, nastale v razširitveni fazi, zaradi česar so inovatorji z velikim potencialom primorani v prodajo tujim konkurentom, v selitev ali stagnacijo, kar pomeni, da industrijske zmogljivosti EU odhajajo v tretje države.² To naj ne bi samo znatno bremenilo produktivnosti EU v primerjavi z ZDA, temveč tudi bistveno omejevalo zmožnost strateških sektorjev, da se zanašajo na raznoliko evropsko dobaviteljsko bazo ter vzpostavljajo odporne vrednostne verige in konkurenčne ekosisteme.

¹ Evropska komisija. (2024). Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024 (COM(2024) 77 final), str. 14–16 (potrditev vztrajnih strateških odvisnosti v občutljivih ekosistemih); Evropska komisija. (2024). The future of European competitiveness (Prihodnost evropske konkurenčnosti) – del A (poročilo Maria Draghija), str. 42–45 (vse večja odvisnost od dobaviteljev zunaj EU glede kritičnih tehnologij).

² Evropska komisija. (2024). The future of European competitiveness (Prihodnost evropske konkurenčnosti) – del B (poročilo Maria Draghija), oddelek 2 „Closing the Innovation Gap“ (Odprava inovacijske vrzeli), str. 58–60.

Pri Evropskem skladu za konkurenčnost gre za strateški vzvod politike in ne zgolj nova proračunska sredstva. Namenjen je odpravljanju razdrobljenosti finančnega okolja znotraj enotnega trga. Kot neposreden odziv na „naložbeni prepad“, opredeljen v poročilih Maria Draghija in Enrica Lette, naj bi s skladom finančne instrumente konsolidirali v enotno in sovisno izvedbeno platformo.³ Glavni industrijski cilj je zarisati „nemoteno naložbeno pot“ za evropska podjetja, tudi s kombinacijo na nepovratnih sredstvih temelječe podpore in instrumentov za zmanjševanje tveganj, prilagojenih različnim fazam rasti podjetij. S harmonizacijo pravil in centralizacijo virov naj bi Evropski sklad za konkurenčnost kritičnim MSP ali tistim z velikim potencialom omogočil, da iz predkomercialnih raziskav preidejo neposredno v industrijsko razširitveno fazo, ne da bi se morala ponovno prijavljati, sledeč nasprotujočim si regulativnim ureditvam.⁴ Zato se bodo s slehernim sklopom politike znotraj sklada podpirali namenski ukrepi za MSP, da bi se dodatno razširilo sodelovanje tovrstnih podjetij v programu. Poleg tega bo v okviru sklada na voljo celoten nabor orodij proračuna EU za sprostitev dodatnih javnih in zasebnih naložb vzdolž celotne naložbene poti.

Čeprav je EU uspešno opredelila svoje strateške odvisnosti, ostaja eden od elementov, ki je ključnega pomena, zadeva pa naše vrednostne verige, nerešen. Odpornosti ni mogoče doseči le z zagotavljanjem surovin ali podpiranjem končnega sestavljanja (tj. gigatovarnami), temveč je treba obravnavati tudi „manjkajočo sredino“ v dobavni verigi ter se v ta namen zavzemati za trden ekosistem proizvajalcev komponent, dobaviteljev, inovatorjev in ponudnikov tehnologije – to pa so vloge, ki jih večinoma opravljajo MSP.⁵ Evropski sklad za konkurenčnost bo spodbujal ustvarjanje, sodelovanje ter širitev inovacij, zasebnega financiranja in industrijskih ekosistemov. Nekateri njegovi ukrepi, kot so sektorski ukrepi za MSP, vodilna tehnološka podjetja EU in graditelj vrednostnih verig, naj bi obravnavali prav ta vidik.

³ Evropska komisija. (2024). Politčne usmeritve naslednje Evropske komisije 2024–2029, str. 10 in 11 (predlagan Evropski sklad za konkurenčnost kot del dogovora o čisti industriji z namenom zagotoviti naložbeno zmogljivost na področju strateških tehnologij); Služba Evropskega parlamenta za raziskave. (2025). Evropski sklad za konkurenčnost: Pregled (European competitiveness fund: Overview), str. 2 (konsolidacija obstoječih instrumentov).

⁴ Evropska komisija. (2024). The future of European competitiveness (Prihodnost evropske konkurenčnosti) – del B (poročilo Maria Draghija), oddelek 5, str. 280–285 (potreba po racionalizaciji financiranja od laboratorija do tovarne in po preprečevanju regulativnih ozkih grl).

⁵ Evropska komisija. (2021). Delovni dokument služb Komisije: Strategic dependencies and capacities (Strateške odvisnosti in zmogljivosti) (SWD(2021) 352 final), str. 14–16 (poudarjeno, da odvisnosti pogosto izhajajo iz specifičnih segmentov dobavnih verig, v katerih prevladujejo tuja MSP).

Odpornost sloni na celotnem industrijskem ekosistemu, ne le izoliranih prvakih. Zato mali in srednji inovatorji smejo oz. morajo biti osrednji del vrednostne verige, saj zagotavljajo nišne rešitve na ključnih vozliščih vrednostne verige, v krizah izkazujejo prožnost, so ključni inovatorji in lahko z zagotavljanjem alternativ uvozu prispevajo k diverzifikaciji.⁶ Poleg tega je v sektorjih, ki jih opredeljujejo nagli tehnološki preobrati, hitrost eden od ključnih dejavnikov konkurenčnosti. Evropski sklad za konkurenčnost mora imeti odločilno vlogo pri omogočanju prilagodljivosti in hitrosti, ki ju potrebujejo hitro rastoča podjetja, zato da EU ne bo še naprej izgubljala svojih najbolj inovativnih sredstev na račun konkurentov iz tretjih držav, ki ponujajo hitrejši in enostavnejši dostop do kapitala.

Delegacije naj podajo pripombe glede naslednjih vprašanj:

- Kako lahko zagotovimo, da bodo evropska MSP učinkovito vključena v dobavne verige pri obsežnih naložbenih projektih, zato da bo naš industrijski ekosistem ostal trden?
- Kako lahko Evropski sklad za konkurenčnost zagotovi, da bodo instrumenti za zmanjševanje tveganj učinkovito privabili zasebni kapital, tj. z enako prilagodljivostjo kot konkurenti iz tretjih držav in brez dolgoročne odvisnosti od javnih subvencij, s čimer bi omogočili „nemoteno naložbeno pot“, ki je potrebna, da MSP prebrodijo „dolino smrti“?

⁶ JRC, 2023. Semiconductor in the EU (Polprevodniki v EU), povzetek dejavnosti Evropske strokovne skupine za polprevodnike (kako lahko ciljno usmerjeni ukrepi politike okrepijo konkurenčnost EU v sektorju polprevodnikov, zlasti s podpiranjem MSP, nišnih akterjev in pilotnih linij, boljšim dostopom do proizvodne infrastrukture in tesnejšim povezovanjem med vrednostnimi verigami).